ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **V. Q. N.**, zast. JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 12. 2018, čj. KRPU-237820-23/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 1. 2019, čj. 42 A 33/2018-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátu, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 8 228 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Žalobce je státním příslušníkem Vietnamu. Rozhodnutím ze dne 8. 12. 2018 ho žalovaná zajistila v zařízení pro zajištění cizinců za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále „zákon o pobytu cizinců“), a stanovila dobu trvání zajištění 90 dnů ode dne omezení svobody. Žalobce se proti rozhodnutí bránil žalobou, kterou krajský soud zamítl.

[2] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost, ve které namítá nesprávné vyhodnocení možnosti užití zvláštních opatření v § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Žalovaná i soud vycházely ze skutečnosti, že stěžovatel použil území ČR pro nelegální vstup na území Německa. Nezohlednily však, že stěžovatel nelegálně pobýval na území ČR pouze v řádu hodin a nikdy v minulosti se nepřičil žádnému správnímu rozhodnutí. Právní úprava zvláštních opatření musí být vykládána v souladu se smyslem, cíli a požadavky čl. 15 návratové směrnice. Nezbytnost zajištění nelze vyvozovat pouze ze skutečnosti, že se stěžovatel původně snažil ilegálním způsobem vycestovat do Německa. Stěžovatel se na území ČR ani schengenského prostoru dosud nedopustil žádného protiprávního jednání, za nějž by byl uznán vinným. V době vydání napadeného rozhodnutí dosud nebylo pravomocně rozhodnuto ani o správním vyhoštění stěžovatele. Stěžovatel připomíná, že prostý nelegální pobyt na území ČR nepovažuje NSS za natolik závažnou okolnost, která by vylučovala využití zvláštních opatření (srov. rozsudek ze dne 9. 2. 2017, čj. 5 Azs 294/2016-18). Je třeba hodnotit i pobytovou historii, případně obecnou bezúhonnost. Nelze odhlížet ani od toho, že stěžovatel žalované sdělil všechny potřebné údaje ke své identifikaci. Jeho chování v průběhu správního řízení tedy svědčilo o tom, že hodlá se správními orgány spolupracovat a postupovat v souladu s právem. To potvrdil mj. tím, že následně podal v ČR žádost o mezinárodní ochranu. Zajištění proto není na místě a napadený rozsudek a správní rozhodnutí nemohou obstát.

[3] Žalovaná ve vyjádření navrhuje kasační stížnost zamítnout. Jednání stěžovatele nelze zlehčovat jako pouhý nelegální pobyt v ČR v délce několika hodin. Stěžovatel se nepodrobil kontrole na vnější schengenské hranici, kterou přešel lesem, a dále cestoval bez cestovního dokladu a pobytového oprávnění v dodávkovém automobilu za pomoci převaděče. Jeho cílem byla nelegální práce v Německu. Z protokolu o výslechu stěžovatele vyplývá, že si byl nelegálnosti svého jednání od počátku vědom. Za cestu zaplatil převaděčům nemalý finanční obnos. Ochota a schopnost respektovat případně uložené zvláštní opatření tedy byla dosavadním chováním stěžovatele podstatně snížena. Možnost uložení zvláštních opatření byla navíc vyloučena také proto, že stěžovatel nemá na území ČR žádného rodinného příslušníka, nemá možnost ubytování ani žádné finanční prostředky.

[4] Kasační stížnost není důvodná.

[5] NSS předesílá, že skutkově obdobnou věcí se soud zabýval nedávno v rozsudku ze dne 27. 3. 2019, čj. 6 Azs 25/2019-23 (jde o případ jiného státního příslušníka Vietnamu, který cestoval společně se stěžovatelem). Z tohoto rozsudku NSS vycházel také v nynější kauze.

[6] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel cestoval společně s dalšími osobami přes ČR do Spolkové republiky Německo. Vozidlo, kterým se stěžovatel přepravoval, zastavila dne 5. 12. 2018 německá policejní hlídka. K výzvě policie stěžovatel nepředložil žádný doklad totožnosti, který by ho opravňoval k pobytu na území schengenského prostoru. Proto ho policie zadržela a následně na základě readmisní dohody vrátila do ČR. Dne 7. 12. 2018 zahájily české správní orgány se stěžovatelem správní řízení ve věci správního vyhoštění. Z protokolu o výslechu stěžovatele vyplývá, že z Vietnamu vycestoval letecky

pokračování

za prací do Rumunska v srpnu 2018. Vietnamská zprostředkovatelská agentura mu zařídila rumunské pracovní povolení a vízum. Stěžovatel má platný cestovní doklad, ponechala si ho však společnost, pro kterou v Rumunsku pracoval asi tři měsíce. Práce v Rumunsku byla náročná a málo placená. Stěžovatel proto využil spolu s dalšími třemi Vietnamci nabídky lepší práce v Německu. Za cestu do Německa měli zaplatit asi 2 000 euro poté, co dorazí na místo. Během cesty do Německa vystřídali různé dopravní prostředky, část šli také pěšky přes lesy. Nevybavuje si, přes jaké státy do Německa cestoval, územím ČR pouze procházel. Byl si vědom skutečnosti, že se zdržoval neoprávněně na území schengenského prostoru bez platného cestovního dokladu a víza. V ČR nemá žádné příbuzné ani jiné vazby a nedisponuje žádnými finančními prostředky.

[7] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie *oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[8] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území je

> a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,
> b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo
> c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.

[9] Podle § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží též tehdy, jde-li o cizince, *u nějž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu*.

[10] Volba mírnějších opatření, než je zajištění cizince, mezi něž lze řadit také zvláštní opatření za účelem vycestování cizince, je vázána na určité předpoklady. Cizinec musí být schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření a zároveň nesmí existovat důvodná obava, že by uložením zvláštního opatření byl ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude výkon správního vyhoštění mařit, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření za účelem vycestování cizince (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 12. 2018, čj. 2 Azs 315/2018–25).

[11] NSS souhlasí se stěžovatelem, že pouhý nelegální pobyt na území ČR sám o sobě bez posouzení dalších skutečností nepostačuje pro odmítnutí použití zvláštních mírnějších opatření. Tento názor vyjádřil NSS mimo jiné v rozsudku ze dne 9. 2. 2017,

čj. 5 Azs 294/2016-18, citovaném v kasační stížnosti. V uvedeném rozsudku se však jednalo o případ cizince, který na území ČR pobýval a pracoval, skutkový stav tak byl odlišný od případu stěžovatele.

[12] Pro nynější věc je podstatný především rozsudek NSS ze dne 8. 4. 2016, čj. 8 Azs 171/2015-52, č. 3429/2016 Sb. NSS, podle kterého důvodné podezření, že by cizinec mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění ve smyslu § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, existuje mj. tehdy, pokud cizinec vyjádřil záměr pokračovat v cestě přes území jiných členských států EU, aniž byl držitelem oprávnění k pobytu v rámci EU. V usnesení ze dne 28. 2. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-38, 3559/2017 Sb. NSS, poukázal rozšířený senát na skutkové okolnosti rozsudku 8 Azs 171/2015 (cizinec, který jen projížděl územím ČR, neměl k ČR žádné ekonomické nebo sociální vazby, nedisponoval dostatečnými prostředky ke složení finanční záruky a takovou skutečnost ani netvrdil) a konstatoval, že v takovém případě bude užití zvláštních opatření v zásadě vyloučeno (srov. bod 37 usnesení rozšířeného senátu).

[13] Optikou výše uvedeného se NSS nemohl ztotožnit s názorem stěžovatele, že žalovaná nesprávně posoudila možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel klade důraz na skutečnost, že se na území ČR nedopustil jiného protiprávního jednání než nelegálního pobytu v řádu hodin. Jednání stěžovatele je však třeba podle NSS posoudit v celkovém kontextu. Žalovaná správně vzala v potaz, že stěžovatel překročil schengenskou hranici a pobýval v schengenském prostoru bez cestovního dokladu a víza. Svého nelegálního pobytu v schengenském prostoru si byl vědom. Uvedené skutečnosti zakládají důvodné pochybnosti, že bude stěžovatel pobývat v schengenském prostoru i tehdy, bude-li mu uloženo správní vyhoštění. Žalovaná dále přihlédla také ke skutečnosti, že stěžovatel neměl v úmyslu zdržovat se na území ČR, skrze ČR pouze tranzitoval na území Německa. Stěžovatele není kde zastihnout za účelem provedení pobytové kontroly. Stěžovatel nadto nemá finanční prostředky ke složení finanční záruky. Podle NSS tedy existovalo důvodné nebezpečí, že by stěžovatel mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. NSS proto souhlasí s žalovanou a krajským soudem, že stěžovateli nebylo možné uložit zvláštní opatření za účelem vycestování.

[14] NSS dodává, že k vydání rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění není nezbytné, aby bylo pravomocně rozhodnuto o správním vyhoštění. Z § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců vyplývá, že postačuje doručení oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění. Tato podmínka byla v posuzovaném případě splněna. Správní orgány zahájily se stěžovatelem správní řízení ve věci správního vyhoštění.

[15] NSS proto dospěl k závěru, že posouzení žalované a následně krajského soudu bylo v souladu se zákonem a kasační námitky neshledal důvodnými.

[16] Kasační stížnost proto NSS zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

pokračování

[17] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven krajským soudem, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Advokát provedl ve věci dva úkony právní služby, kterými jsou sepsání kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a další porada s klientem přesahující jednu hodinu (zástupce doložil potvrzení o právní konzultaci se stěžovatelem ze dne 12. 2. 2019) [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu]. Za provedené úkony právní služby advokátovi náleží mimosmluvní odměna ve výši 6 200 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkony právní služby tedy advokátovi náleží 6 800 Kč a dále částka odpovídající DPH ve výši 21 %, celkem tedy 8 228 Kč. Tuto částku NSS vyplatí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. května 2019

Zdeněk Kühn
předseda senátu